

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 31/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen och läke- medelslagen

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen sände den 9 september 2008 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen och läkemedelslagen (RP 100/2008 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att ekonomiutskottet ska lämna utlåtande om ärendet till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- direktör Anja Kairisalo, överprovisor Ulla Kurkijärvi och generalsekreterare Lauri Pelkonen, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringsråd Marja-Leena Rinkineva och konsultativ tjänsteman Petri Lehto, arbets- och näringsministeriet
- avdelningschef Jorma Korhonen och enhetschef Ilkka-Pekka Similä, utrikesministeriet
- byråchef Ritva Oinonen, Patent- och registerstyrelsen
- direktör Martti Virtanen, Konkurrensverket

- konsultativ jurist Risto Salmi och sektionschef Marjo-Riitta Helle, Läkemedelsverket
- verkställande direktör Suvi-Anne Siimes, Läkemedelsindustrin
- ombudsman Heikki Bothas, Rinnakkaislääketeollisuus ry
- ordförande Ritva Osenius och föreningens ombudsman Lotta Uusitalo, Föreningen för Parallelimportörer av Läkemedel i Finland rf
- vice ordförande, apotekare Tapio Ryttilä, Finlands Apotekareförbund
- branschdirektör Ari Grönroos, Utvecklingscentralen för teknologi och innovationer Tekes
- verkställande direktör Jyrki Liljeroos, Santen Oy.

Det antecknades att följande skriftliga utlåtanden hade inkommit:

- justitiekanslersämbetet
- European-American Business Council
- MSD Finland Oy.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Regeringen föreslår att ett referensprissystem införs för att dämpa ökningen av utgifterna för läkemedelsersättningar och främja använd-

ningen av de mest fördelaktiga utbytbara preparaten.

Ekonomiutskottet anser att målen med propositionen är beaktansvärda och att det i och för sig

är befogat att införa referenspriser, men menar ändå att förslaget inte i alla stycken ligger i linje med det samlade samhällsintresset. Utskottet uppmanar därför social- och hälsovårdsutskottet att väga in skyddet för analogiförfarandepatenten i de kommande bestämmelserna.

Analogiförfarandepatent är en specialitet i vårt finländska patentsystem. De övriga EU-länderna har redan länge kunnat skydda sina läkemedel med starka varupatent, medan Finland fick den möjligen först 1995. Fram till dess kunde den som tog fram en ny läkemedelssubstans bara skydda sig genom analogiförfarandepatent som ges för att slutprodukten är en nyhet och har uppfinningshöjd, medan själva skyddet gäller tillverkningsmetoden.

Enligt propositionen ska de läkemedel som är skyddade genom analogiförfarandepatent och inte är utbytbara införlivas i läkemedelsutbytet tillsammans med synonympreparaten. Det betyder att sjukförsäkringsersättningen kommer att bestämmas utifrån det prisbilligaste alternativet, alltså ett synonympreparat. Det kommer att resultera i att köparen väljer ett billigare preparat i stället för ett generiskt läkemedel. Därför försämras villkoren för läkemedel skyddade genom analogiförfarandepatent avsevärt samtidigt som det ger fel signal om respekten för och behandlingen av det immaterialrättsliga skyddet i Finland.

Propositionen motiveras med regeringens mål att dämpa ökningen av läkemedelskostnaderna. Däremot tar regeringen inte hänsyn till att ett av dess viktigaste mål är att satsa på innovationer. I den innovationspolitiska redogörelsen (SRR 5/2008 rd) som nyligen lämnades till riksdagen lyfter regeringen tydligt fram behovet av gränsöverskridande innovationsverksamhet och ökade internationella investeringar i Finland för att vårt land ska bli känt som en attraktiv plats för

forskning, produktutveckling och innovativ företagsamhet.

Propositionen medverkar inte till att målen uppnås. Tvärtom är risken att utländska aktörer finner för gott att banta ner sin forskning i Finland. Enligt vissa bedömningar kan förlusterna då bli betydligt större än nyttan av reformen de närmaste åren. Finland går inte bara på ekonomiska förluster utan hela bilden av oss som ett land inriktat på innovationer och försvarare av en stark immaterialrätt kan komma att kullkastas. På den punkten redogör propositionen för konsekvenserna i mycket allmänna ordalag. Utskottet ser allvarligt på både de brister som kommit fram under beredningsprocessen och den bristfälliga konsekvensbedömningen i propositionen.

Förslaget har inte bara innovationspolitiska konsekvenser utan kan också ha handelspolitiska återverkningar som utrikesutskottet framhåller i sitt utlåtande (UtUU 6/2008 rd). Ekonomikutskottet anser att också eventuella handelspolitiska följder som slår mot vår exportindustri måste bedömas i ett helhetsperspektiv.

Utskottet anser att den föreslagna 57 c § i läkemedelslagen strider mot Finlands innovationspolitiska mål och att de ekonomiska förlusterna kan bli betydligt större än nyttan, om bestämmelsen införs. En stor del av analogiförfarandepatenten går ut de närmaste åren och det vore därför befogat att noga analysera om det över huvud taget lönar sig att ändra 57 c §. Ett annat alternativ att utreda är om lagen kan träda i kraft först när de viktigaste analogiförfarandepatenten går ut.

Utlåtande

Ekonomikutskottet anser

att social- och hälsovårdsutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 21 oktober 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Janina Andersson /gröna
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd

Jouko Laxell /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml
Sirpa Paatero /sd
Ulla-Maj Wideroos /sv
ers. Janne Seurujärvi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.